

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 12 lutego 2009 r.

w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego oraz senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (*druk senacki nr 347*).

- Projekt Ministerstwa Sprawiedliwości przewiduje, w dodanym art. 156 § 5a kpk, że „w toku postępowania przygotowawczego na wniosek podejrzanego lub jego obrońcy prokurator udostępnia akta sprawy w części zawierającej dowody wskazane we wniosku o zastosowanie lub przedłużenie tymczasowego aresztowania”, natomiast projekt Senatu przewiduje, w zmienionym art. 156 § 5 kpk, że akta udostępnia się między innymi stronom i obrońcom, ale tylko za zgodą prowadzącego postępowanie przygotowawcze z zastrzeżeniem treści dodanego art. 250 § 3a kpk, który stanowi, że „podejznanemu lub jego obrońcy udostępnia się akta sprawy wskazujące na istnienie podstawy i konieczność zastosowania tymczasowego aresztowania” bez wskazania organu właściwego do takiego udostępnienia. Na tle obydwu rozwiązań pojawia się wątpliwość kto miałby udostępniać akta w momencie, gdy zostaną one przekazane do sądu, czy sąd, czy też prokurator prowadzący postępowanie przygotowawcze. Zasadnym wydaje się przyznanie tej kompetencji sądowi przy jednoczesnym zobowiązaniu prokuratora, aby do wniosku w przedmiocie tymczasowego aresztowania załączał kopię wskazanych we wniosku dowodów, na których wniosek ten się opiera celem udostępnienia jej podejznanemu lub jego obrońcy.
- Projekt Senatu przewiduje nowe brzmienie art. 263 § 6 kpk zgodnie, z którym występując z wnioskiem o przedłużenie tymczasowego aresztowania jednocześnie przesyła się akta sprawy właściwemu sądowi, a „podejznanemu lub jego obrońcy udostępnia się akta sprawy wskazujące na istnienie podstawy i konieczność zastosowania tymczasowego aresztowania” to rozwiązanie budzi takie same zastrzeżenia jak powyżej, brak jest doprecyzowania, który organ miałby udostępniać akta. Kwestia ta inaczej została określona w projekcie Ministerstwa Sprawiedliwości (art. 263 § 6 kpk w brzmieniu projektu), który przewiduje, że akta sprawy przesyła się do sądu nie jednocześnie z wnioskiem, lecz „nie później niż 7 dni przed upływem dotychczas określonego terminu stosowania tymczasowego aresztowania”, co skutkuje skróceniem okresu kiedy zachodzi konflikt kompetencji pomiędzy prokuratorem, a sądem kto ma udostępniać akta podejznanemu lub jego obrońcy. Jednocześnie w proponowanym rozwiązaniu organ występujący o zastosowanie tymczasowego aresztowania niezwłocznie zawiadamia o tym oskarżonego oraz jego obrońcę poprzez przesłanie im odpisu tego wniosku. Na tle stosowania tego przepisu mogą wystąpić przypadki wysłania przedmiotowego wniosku za pośrednictwem telefaksu lub poczty elektronicznej, gdzie dowodem doręczenia jest

potwierdzenie transmisji danych. Skutkiem wykazania przez ww. osoby, że nie miały one możliwości zapoznania się z przedmiotowym wnioskiem i tym samym pozbawione zostały możliwości realizowania przysługującego każdemu prawa do obrony, będzie zaistnienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej, stanowiącej podstawę do wniesienia środków odwoławczych.

- W projekcie Ministerstwa Sprawiedliwości zwraca uwagę jeszcze jedno rozwiązanie tj. proponowana treść dodanego § 8 w art. 263 kpk, który mówi, że w przypadku zaistnienia niebezpieczeństwa ujawnienia tajemnicy państwowej oraz gdy materiał dowodowy jest szczególnie obszerny prokurator wskazując dowody na poparcie swojego wniosku może ograniczyć się w nim jedynie do powołania kart z akt sprawy. Takie rozwiązanie znowu prowadzi do problemu kto i w jaki sposób ma udostępniać akta sprawy podejrzanemu i jego obrońcy.